

Danske forsikringssekskabers forretningsrelationer til fossilindustrien

- Et notat baseret på en rundspørge blandt de ti største danske skadesforsikringssekskaber om deres aktive ejerskab overfor og forsikring af fossilvirksomheder, foretaget oktober-november 2021

I kraft af forsikringssekskabernes forretningsmodel har de et særligt ansvar for at mindske klimakrisen på mindst to punkter. Dels har forsikringssekskaberne sammen med andre store finansielle aktører et ansvar for at forvalte deres investeringer ansvarligt – ved at frasælge de klimabelastende sekskaber eller alternativt forsøge at gøre klimabelastende sekskabers forretningsmodel bæredygtig gennem aktivt ejerskab. Aktivt ejerskab er ofte blevet nævnt som et argument blandt investorer for at beholde aktier i storudledende sekskaber. Dels har forsikringssekskaberne et ansvar for hvilke projekter de forsikrer og dermed hvilke projekter, de gør det muligt at føre ud i livet.

AnsvarligFremtid har spurgt ind til dels hvorvidt de ti største skadesforsikringssekskaber i Danmark forsikrer forskellige dele af fossilindustrien, og dels hvordan forsikringssekskaberne har stemt på klimaforslag på generalforsamlinger ved syv af verdens største olie-/gasselskaber (som har en prominent rolle i den globale energiomstilling). Målet er at finde ud af om forsikringssekskaberne bruger deres indflydelse på, at skubbe fossilsekskaberne i en bæredygtig retning - eller om de i stedet understøtter at fossilsekskaberne fortsætter deres klimaskadelige aktiviteter.

Forsikringssekskabernes stemmeafgivning ved fossilsekskabernes generalforsamlinger fordeler sig overordnet i tre grupper. I den første gruppe mangler der transparens; forsikringssekskaberne Tryg, Codan og Gjensidige gør det vanskeligt at få overblik over deres fossilinvesteringer samt hvordan de bruger deres mulighed for at influere fossilsekskaber. Tre forsikringssekskaber – LB Forsikring, If og Alm. Brand – melder ud, at de ikke har aktier i de udvalgte fossilsekskaber, vi har spurgt ind til. Det er glædeligt, og taler ind i en voksende tendens i tiden, hvor den store Stockholm-baserede forsikringsgruppe Länsförsäkringar i december 2021 blev en af de seneste blandt et voksende antal forsikringssekskaber, der dropper eller planlægger at droppe store udledere, som de føler sig ude af stand til at påvirke i en grønnere retning.¹

I den sidste gruppe, blandt de forsikringssekskaber – Topdanmark, GF Forsikring, "danmark" og PFA – der har oplyst at de har en eller flere investeringer i de udvalgte fossilsekskaber, er der stor forskel på, hvor klimavenligt de har stemt. Selvom forsikringssekskaberne overvejende har stemt for klimaforslag på fossilsekskabernes generalforsamlinger, har flere af dem desværre også stemt for klimastrategier, der slet ikke er ambitiøse nok til at sikre en omstilling af sekskabet, der er kompatibel med Paris-aftalens mål om en temperaturstigning på højst 1,5-2 grader. Vedtagelsen af et uambitiøst klimaforslag (fx når et fossilsekskab sætter en klimaplan til afstemning som ikke er forenelig med Paris-aftalens mål) kan desværre gøre mere skade end gavn, da det er med til at retfærdiggøre, at fossilsekskabet ikke gør tilstrækkeligt for at stoppe sine udledninger. Topdanmark har stemt mest grønt ved at stemme imod et uambitiøst klimaforslag, mens PFA har stemt sortest ved at stemme imod et ambitiøst klimaforslag og samtidig stemme for to uambitiøse forslag.

Udover at skaffe sig investorer er virksomheder grundlæggende afhængige af at kunne forsikre deres forretningsaktiviteter. Hvis ikke et givent projekt kan forsikres, vil det sjældent komme i gang eller fortsætte. Derfor har forsikringssekskaberne også et betragteligt ansvar for deres valg af hvilke

¹ [Länsförsäkringar ditches BP, Shell and Exxon with new oil & gas exclusion criteria \(responsible-investor.com\)](https://www.responsible-investor.com/en/news/lansforsakringar-ditches-bp-shell-and-exxon-with-new-oil-gas-exclusion-criteria)

virksomhedsaktiviteter, de vil forsikre - herunder har de et ansvar for ikke at forsikre virksomhedsaktiviteter der afgørende vil bidrage til at forringe samfundets fremtidige muligheder.

Af de forsikringselskaber der udbyder erhvervsforsikringer, forsikrer de fleste – If, Gjensidige, Topdanmark og Alm. Brand – udvinding, forarbejdning og/eller transport af fossile aktiviteter. Topdanmark og Alm. Brand oplyser herudover at de kun forsikrer selskaber med fossiltransport. Enkelte forsikringselskaber – Tryg og Codan – har ikke oplyst hvorvidt de forsikrer selskaber med fossile aktiviteter. Kun ét af forsikringselskaberne, If, oplyser at de pt har en politik for forsikring af fossilselskaber. Men ingen af forsikringselskaberne, som udbyder erhvervsforsikringer, har en tilnærmelsesvist tilstrækkelig klimarelateret forsikringspolitik med klare kriterier og deadlines for forsikring af fossilselskaber.

AnsvarligFremtids anbefalinger til en Paris-kompatibel investerings- og forsikringspolitik

For at et forsikringselskab reelt set skal kunne betragtes som "grønt," "klimavenligt," eller lignende, mener AnsvarligFremtid at forsikringselskabet skal præsentere en forsikrings- og investeringspolitik der dokumenterer hvordan det sikres at investeringerne og forsikringerne er Paris-kompatible. Som rundspørgen viser, er det forskelligt hvor langt eller kort de enkelte danske forsikringselskaber er på vejen mod at udvikle Paris-kompatible investerings- og forsikringspolitikker, men AnsvarligFremtid opfordrer til at de danske forsikringselskaber lader sig inspirere af nedenstående anbefalinger. Såfremt forsikringselskabernes politikker afviger fra nedenstående bør forsikringselskaberne kunne redegøre for hvordan Paris-kompatibilitet i stedet sikres.

AnsvarligFremtids anbefalinger til en Paris-kompatibel politik for aktivt ejerskab

AnsvarligFremtid mener at aktivt ejerskab kan spille en betydelig rolle i en Paris-kompatibel investeringspolitik over for de fleste brancher - dog med det forbehold at det er nødvendigt overfor fossilselskaber at sætte klare kriterier og korte deadlines. For at kunne præsentere en Paris-kompatibel investeringspolitik opfordrer AnsvarligFremtid derfor de danske forsikringselskaber til at udvikle Paris-kompatible politikker for aktivt ejerskab på klimaområdet, herunder for generalforsamlingsafstemninger om klimarelaterede forslag og bestyrelseskandidater. AnsvarligFremtid mener at sådanne politikker som minimum bør inkludere nedenstående:

- Forsikringselskaber bør have klare klima-investeringspolitikker, der er i overensstemmelse med Paris-aftalens mål.
- Politikkerne bør specificere hvilke forventninger, der er til de højtudledende virksomheder, der er investeret i, og de bør sætte klare mål for hvilken positiv forandring, der skal ses indenfor en specifik dato, hvilket bør implicere at forsikringselskaberne sælger aktiverne i de virksomheder, der ikke indfrier forventningerne.
- Politikkerne bør også omfatte afstemningspraksis om klimaforslag, der opfordrer virksomheder, til at tilpasse sig Paris-aftalen samt om kun at støtte bestyrelseskandidater, der arbejder for en Paris-kompatibel forretningsmodel.
- For energiselskaber bør en Paris-tilpasset klimaafstemningspolitik afvise enhver virksomheds forretningsplan, der ikke etablerer et fuldt stop for etablering af nye fossile projekter i overensstemmelse med [det Internationale Energi Agenturs \(IEA\) Net Zero 2050-scenarie](#). Lignende forventninger kan med fordel også defineres for banker og de mest forurenende sektorer.
- Til at styrke sin indflydelse som investor opfordrer AnsvarligFremtid samtidig til at samarbejde med andre investorer om at støtte forslag og bestyrelseskandidater der arbejder for Paris-kompatibilitet.

AnsvarligFremtid opfordrer her også til at tilslutte sig investor-netværkene [Climate Action 100+](#), [IIGCC](#), [Net-Zero Insurance Alliance \(NZIA\)](#) og [Net-Zero Asset Owner Alliance](#) - samtidig med at vi gør opmærksomme på at AnsvarligFremtid ikke betragter det som tilstrækkeligt kun at tilslutte sig uden også at udvikle Paris-kompatible investerings- og afstemningspolitikker.

- Endelig bemærker AnsvarligFremtid at en politik for Paris-kompatibelt aktivt ejerskab bør gælde for alle ens investeringer. Som investor i et selskab er man medejer af det pågældende selskab, og derfor bør danske forsikringselskaber, der benytter sig af eksterne forvaltere, sikre sig, at deres forvaltere stemmer i tråd med den politik for Paris-kompatibelt aktivt ejerskab som forsikringselskabet har vedtaget.

AnsvarligFremtids anbefalinger til en Paris-kompatibel forsikringspolitik

En Paris-kompatibel forsikringspolitik bør som minimum definere, hvordan forsikringspolitikken overholder Paris-aftalens mål:

- En sådan politik bør sikre at forsikringselskaberne altid udbyder forsikringer til selskaber under hensyntagen til scenarierne i [IPCC's 1.5-rapport](#) og [IEA's konklusion](#), om, at "Beyond projects already committed as of 2021, there are no new oil and gas fields approved for development in our pathway [to reach net zero by 2050], and no new coal mines or mine extensions are required."

Specifikt anbefaler AnsvarligFremtid desuden at implementere følgende af [Insure Our Futures forslag](#) til en konsistent klimarelateret forsikringspolitik:

- Umiddelbart ophør af at forsikre selskaber som igangsætter nye eller foretager udvidelser af kul-, olie- og gasprojekter
- Umiddelbart ophør af at forsikre kulselskaber, med mindre de har en kul-udfasningsplan for lukning af alle kulrelaterede aktiver senest i 2030 for EU/OECD lande og senest i 2040 globalt
- Udfasning, i tråd med et 1,5-graders-scenarie, af forsikring af kul-, olie- og gasselskaber

1. Aktivt ejerskab som investerings- og klimastrategi

AnsvarligFremtid har spurgt ind til hvordan de ti største skadesforsikringsselskaber i Danmark har stemt ved en række fossilselskabers generalforsamlinger i 2021. Målet er at afdække om forsikringsselskaberne bruger deres indflydelse på at skubbe fossilselskaberne i en bæredygtig retning. Afsnittet introducerer først 'aktivt ejerskab', som er en måde investorer kan påvirke de selskaber, de investerer i. Dernæst introduceres de udvalgte fossilselskaber og de klimaforslag, der har været til afstemning på selskabernes generalforsamlinger. Derefter bliver forsikringsselskabernes stemmeafgivelse på fossilselskabernes generalforsamlinger kortlagt.

Det er tidligere dokumenteret at der hos de ti forsikringsselskaber er investeret et trecifret millionbeløb i kul-, olie- og gasindustrien ([AF's 2020 notat](#)). Investeringer er afgørende for, at fossilindustrien kan holde deres klimaskadelige aktiviteter kørende. Investeringerne er yderligere med til at legitimere fossilindustriens forretningsmodel. Som investor er ønsket med ens investering, at den skal vokse. Investeringer i fossilindustrien signalerer derfor, at man ønsker, at branchen vokser. Flere investorer legitimerer deres fortsatte investering i fossilbranchen med henvisning til deres mulighed for at udøve aktivt ejerskab.

Aktivt ejerskab

Aktivt ejerskab er idéen om, at en investor gennem sit medejerskab som aktionær, kan yde indflydelse på selskaberne og være med til at ændre deres forretningsmodel, herunder trække dem i en mere bæredygtig retning. Et eksempel på aktivt ejerskab er, når en aktionær fremsætter et forslag på et fossilselskabs årlige generalforsamling. Sådanne forslag kan fx kræve at selskabet omstiller sin forretningsmodel i overensstemmelse med Paris-aftalen. Tilhængere af aktivt ejerskab fremstiller sommetider ejerskabet som et alternativ til at frasælge fossile investeringer.²

AnsvarligFremtid udelukker ikke, at der kan være en effekt af aktivt ejerskab hos store investorer og i investorkoalitioner som ClimateAction100+ og IIGCC. Men vi mener også, at de reelle effekter af aktivt ejerskab hidtil har været meget begrænsede. Derfor er AnsvarligFremtids vurdering, at aktivt ejerskab kun giver mening, hvis det suppleres med klare deadlines og kriterier for, hvornår et givet fossilselskab senest skal have vist substantielle tegn på at omstille deres forretningsmodel, så den er Paris-kompatibel. Hvis selskaberne ikke lever op til dette, skal de ekskluderes.

Det er overvejende usandsynligt at aktivt ejerskab virker over for selskaber, hvis forretningsmodel grundlæggende er i modstrid med målene fra Paris-aftalen (om at den globale temperatur højst må stige med 2 grader og helst kun 1,5 grader). Under alle omstændigheder forudsætter argumentet om aktivt ejerskab, at ejerskabet rent faktisk bliver forvaltet aktivt. Som minimum kan investorerne stemme ved selskabernes generalforsamlinger, og stemme for forslag, der sikrer, at fossilselskabernes forretningsmodel inden for en kort årrække bliver kompatibel med målene fra Paris-aftalen.

De udvalgte fossilselskaber

AnsvarligFremtid har spurgt forsikringsselskaberne hvordan de har stemt ved forskellige klimaforslag fremsat på syv fossilselskabers generalforsamlinger i 2021. De syv store olie- og gasselskaber spiller alle en prominent rolle i den globale energiomstilling. Tre er baseret i USA (Exxon, Chevron og ConocoPhillips) og fire er baseret i Europa (Shell, BP, Equinor og Total). Olie- og gasselskaber opfattes generelt som de virksomheder, der er blandt de mest udfordrede i en verden, der er på vej væk fra brugen af fossile brændstoffer. Dertil er en

² Hvis man som investor har overdraget ansvaret for at udøve aktivt ejerskab til forvalteren af sine midler, har man dog ikke selv mulighed for at påvirke selskabet direkte - men kun indirekte ved at stille krav til forvalterens dialog og stemmeafgivelser.

betydelig del af disse virksomheder blevet anklaget for aggressiv lobbyvirksomhed mod klimapolitikker. På den anden side kan nogle af disse virksomheder måske have potentiale til at omstille sig til energiselskaber med en lav CO₂-udledning. Af disse grunde anser vi en aktiv klimaafstemningspolitik i disse virksomheder som afgørende for enhver troværdig og ansvarlig aktiv ejerskabsstrategi.

Fossilselskabernes egne klimaforslag

I 2021 er der sket en stigning i antallet af fossilselskaber, der selv fremlægger en plan for en energiomstilling væk fra fossil energi, og som deres aktionærer så kan acceptere eller forkaste på generalforsamlingerne. Ifølge den klimaplan som Shell's egen ledelse præsenterede på deres generalforsamling, planlægger Shell at fortsætte med at bruge milliarder af dollars på fortsat olie- og gasudvinding, og selskabet planlægger ikke efter at opnå en absolut reduktion af sine samlede CO₂-udledninger (Shell's generalforsamling: forslag 20). Tilsvarende viser Totals egen klimaplan, at selskabet ikke planlægger efter at reducere selskabets samlede CO₂-udledning før 2030. Disse planer står i skarp kontrast til IPCC's krystalklare erklæring om, at de globale energirelaterede udledninger skal reduceres med 25-45% før 2030 for at imødekomme målene i Paris-aftalen. IEA har desuden i 2021 erklæret, at der fra nu af ikke bør investeres i nye projekter med udvinding af fossile brændstoffer. Som investor er det derfor vigtigt ikke at stemme for og legitimere sådanne utilstrækkelige klimastrategier. Bemærk at flere fossilselskaber har haft både egne og aktionær-fremsatte klimaforslag til behandling på deres generalforsamling i foråret 2021.

Forsikringsselskabernes stemmeafgivelse på olie- og gasselskabernes generalforsamlinger

Overordnet tegner der sig tre typer af besvarelser fra de adspurgte forsikringsselskaber. Hver tilgang vil blive udfoldet herunder. I den grønne fortrop er forsikringsselskaber, der hverken direkte eller gennem eksterne porteføljeforvaltere ejer aktier i de syv fossilselskaber, der er spurgt ind til. Derefter er der en gruppe af forsikringsselskaber, der har aktier i ét eller flere fossilselskaber, og som har redegjort for, hvordan de har stemt. I denne gruppe er der forskel på, hvor klimavenligt, der er stemt.

Til sidst er der de forsikringsselskaber, der ikke har besvaret vores henvendelse eller ikke har ønsket at fremlægge hvilke selskaber, de har investeret i og eventuelt hvordan de har stemt på disse fossilselskabers generalforsamlinger. Det gør det naturligvis vanskeligt at vurdere om der reelt er handling bag forsikringsselskabernes grønne intentioner. Nogle selskaber uddyber deres stemmeafgivelser samt overvejelser og strategier om ansvarlige investeringer i deres uddybende bemærkninger (se Bilag A).

I Tabel 1 herunder fremgår forsikringsselskabernes svar. Rød skrift indikerer, at forsikringsselskabet enten ikke har oplyst sin stemme, har undladt at stemme, har stemt for et uambitiøst klimaforslag eller har stemt imod et ambitiøst klimaforslag. Grøn skrift indikerer, at forsikringsselskaber har stemt for et ambitiøst klimaforslag eller imod et uambitiøst klimaforslag. En grøn streg indikerer at forsikringsselskabet slet ikke ejer aktier i fossilselskabet.

Tabel 1. I skemaet er forsikringssekskabernes stemmeafgivelse ved olie- og gasselskabernes generalforsamlinger kortlagt.

Fossil-Selskab	Tryg	Codan	Gjen-sidige	Topdan-mark	Alm. Brand	If	GF	LB	PFA	”danmark”
Conoco-Phillips	Ingen svar	Ingen svar	Ingen svar	-	-	-	-	-	-	FOR
Equinor forslag 8	Ingen svar	Ingen svar	Investor*	-	-	-	-	-	-	UNDLADT
Equinor forslag 10	Ingen svar	Ingen svar	Investor*	-	-	-	-	-	-	UNDLADT
BP	Ingen svar	Ingen svar	Ingen svar	-	-	-	-	-	-	2 FOR + 1 IMOD ³
Shell forslag 20	Ingen svar	Ingen svar	Ingen svar	-	-	-	-	-	FOR	FOR
Shell forslag 21	Ingen svar	Ingen svar	Ingen svar	-	-	-	-	-	IMOD	FOR
Exxon forslag 6	Ingen svar	Ingen svar	Ingen svar	-	-	-	-	-	-	FOR
Exxon forslag 10	Ingen svar	Ingen svar	Ingen svar	-	-	-	-	-	-	FOR
Chevron forslag 4	Ingen svar	Ingen svar	Ingen svar	-	-	-	-	-	-	FOR
Chevron forslag 5	Ingen svar	Ingen svar	Ingen svar	-	-	-	-	-	-	FOR
Total Energies	Ingen svar	Ingen svar	Ingen svar	IMOD	-	-	FOR	-	FOR	FOR

*Har investering, stemmeafgivelse ikke oplyst

Den konkrete ordlyd for alle generalforsamlingsforslagene kan findes i rapporten [Their Votes Our Future](#)⁴

Fortropfen

Alm. Brand, If og LB Forsikring angiver alle tre, at de ikke har aktiver i de syv fossilselskaber, rundspørgen adresserer. Det er naturligvis glædeligt, og efter AnsvrligFremtids vurdering det klareste signal at sende til fossilindustrien.

De transparente

De forsikringssekskaber, der oplyser, at de har investeringer i en eller flere af de syv fossilselskaber, er Topdanmark, GF Forsikring, ”danmark” og PFA.

Topdanmark har aktier i Total. Til generalforsamlingen i foråret 2021 i Total var der et klimaforslag på dagsordenen fremlagt af Totals egen ledelse. Totals forslag præsenterede selskabets ambitioner for deres

³ ”danmark” har tre eksterne forvaltere, der på ”danmark”s vegne har investeringer i BP. To af forvalterne har stemt for forslaget, mens en har stemt imod.

⁴ <https://www.ansvarligfremtid.dk/wp-content/uploads/Their-Votes-Our-Future.pdf>

energiomstilling. Gennemgange af forslaget af AnsvarligFremtid⁵ og Reclaim Finance⁶ har begge konkluderet, at dette forslag ikke er tilstrækkeligt til at holde sig inden for Paris-aftalens målsætninger. Topdanmark har stemt imod forslaget. Forslagets utilstrækkelighed taget i betragtning, vurderer AnsvarligFremtid også, at dette er det mest ansvarlige valg.

GF Forsikring har ligesom Topdanmark oplyst, at de (blandt de syv nævnte olie-/gasselskaber) kun har aktier i Total. Dog har GF Forsikring, via en ekstern forvalter, stemt for Totals utilstrækkelige klimaforslag. Det kan gøre det vanskeligt senere at fremføre et nyt forslag, der sikrer, at Totals forretningsmodel holder sig inden for Paris-aftalens målsætning, hvilket er helt nødvendigt for at undgå klimakatastrofer.

PFA har aktier i Total, og de har stemt for det utilstrækkelige klimaforslag. Yderligere har PFA aktier i Shell. På Shell's generalforsamling har PFA stemt ved to klimaforslag. Det ene fremsat af Shells ledelse (forslag 20) og ligesom det var tilfældet med forslaget fremsat af Totals ledelse, er forslaget ikke tilstrækkeligt til at sikre overholdelse af Paris-aftalens klimamålsætninger. Det andet mere ambitiøse klimaforslag (forslag 21) fremsat på Shell's generalforsamling er fremsat af det grønne aktionær-netværk Follow this. PFA har dog stemt for det utilstrækkelige forslag og stemt imod det mere ambitiøse forslag. PFA har altså ikke brugt sin mulighed for at udøve indflydelse i Total og Shell til at sikre, at fossilselskaberne får Paris-kompatible forretningsmodeller – tværtimod.

"danmark" gør brug af flere eksterne forvaltere. Det vil være rimeligt at antage, at trods "danmark"'s brede eksponering for samtlige af de syv fossilselskaber, så er størrelsen af de enkelte investeringer givetvis lille. Det fritager dog ikke "danmark" for ansvaret for, hvad deres forvaltere investerer i eller hvordan deres forvaltere stemmer. Hvordan der blev stemt på "danmark"'s vegne fremgår af ovenstående tabel. "danmark"'s forvaltere har primært stemt for de forskellige klimaforslag, men desværre har nogle også stemt for de utilstrækkelige forslag fra Shell og Total samt visse steder undladt at stemme.

Den sorte boks

Forsikringsselskaberne Tryg, Codan og Gjensidige har ikke eller i utilstrækkelig grad redegjort for hvilke selskaber de har aktier i, hvorvidt de har stemt og hvad de har stemt. Det er derfor ikke muligt for AnsvarligFremtid at vurdere kvaliteten og omfanget af det aktive ejerskab, som i hvert fald Tryg har fremført som argument for at bibeholde deres aktier i fossilselskaber. Det bør dertil bemærkes at det er lige så uklart både hvorfor Gjensidige har beholdt deres fossile investeringer, og hvad Codans klimapolitik for fossile investeringer består i.

Opsamling på aktivt ejerskab som klimainvesteringsstrategi

Undersøgelsen af hvordan forsikringsselskaberne stemte på en række fossilselskabers generalforsamling i år, belyser følgende: Tre forsikringsselskaber har ikke midler investeret i de undersøgte fossilselskaber. Af de forsikringsselskaber, der stadig ejer aktier i selskaberne, og som er åbne omkring deres aktive ejerskab, har kun Topdanmark stemt rent i overensstemmelse med målene i Paris-aftalen (via deres medejerskab af Total). GF Forsikring, PFA og "danmark" støtter fossilselskabers egne beslutninger om klimastrategier, der ikke er i overensstemmelse med Paris-aftalen. Hos Gjensidige, Codan og Tryg mangler der åbenhed omkring det aktive ejerskab. Tryg argumenterer for, at deres mangel på transparens skyldes at de generelt ikke oplyser navne på de selskaber, de inviterer i, dog har langt de fleste andre forsikringsselskaber ikke valgt denne begrænsning. Tryg, Codan og Gjensidige er nogle af de største forsikringsselskaber, men større finansielle aktører som pensionsselskaberne har ofte en endnu højere grad af transparens. Derfor, når både større og

⁵ <https://www.ansvarligfremtid.dk/lever-totals-forretningsplan-op-til-paris-aftalen/>

⁶ <https://reclaimfinance.org/site/en/2021/05/16/call-on-shareholders-to-vote-against-totals-climate-plan/>

mindre aktører kan fremlægge for AnsvarligFremtid hvad de investerer i og hvordan de har stemt, er det ikke klart hvorfor disse forsikringselskaber har dette forbehold.

2. Danske forsikringssekskabers forsikring af fossilselskaber

Virksomheder er grundlæggende afhængige af at kunne forsikre deres forretningsaktiviteter. Hvis ikke et givent projekt kan forsikres, vil det sjældent komme i gang eller forsætte, hvis forsikringskontrakten ikke kan blive fornyet. Derfor har forsikringssekskaberne også en betragtelig magt i deres valg af hvilke virksomhedsaktiviteter, de vil forsikre. Og med den magt følger også et ansvar for ikke at forsikre virksomhedsaktiviteter, der afgørende vil bidrage til at forringe samfundets fremtidige muligheder. Konkret har forsikringssekskaberne et valg om, hvorvidt de vil vælge at forsikre sekskaber, som producerer, transporterer eller forbrænder kul, olie eller gas, og som ikke har en omstillingsplan, der er kompatibel med målene fra Paris-aftalen om at holde den globale temperaturstigning på højst 1,5-2 grader.

For de ti største danske forsikringssekskaber tegner der sig følgende billede: Et par forsikringssekskaber – Tryg og Codan – vil ikke oplyse, hvorvidt de forsikrer sekskaber med fossile aktiviteter; et par forsikringssekskaber – If og Gjensidige – oplyser, at de forsikrer sekskaber med fossile aktiviteter; et par – Topdanmark og Alm. Brand – oplyser, at de kun forsikrer sekskaber med fossiltransport; tre forsikringssekskaber – ”danmark”, LB Forsikring og PFA – oplyser, at de ikke udbyder erhvervsforsikringer; mens GF Forsikring ikke udbyder erhvervsforsikringer til sekskaber inden for udvinding, transport og forarbejdning.

Tabel 2. Overblik over hvorvidt forsikringssekskaberne forsikre fossilselskaber.

Forsikringssekskab	Forsikring af fossile aktiviteter
Codan	Oplyser ikke
Tryg	Oplyser ikke
If	Forsikrer fossilselskaber
Gjensidige	Forsikrer fossilselskaber
Alm. Brand	Forsikrer kun sekskaber med fossiltransport
Topdanmark	Forsikrer kun sekskaber med fossiltransport
"danmark"	Udbyder ikke erhvervsforsikringer
GF Forsikring	Udbyder ikke erhvervsforsikringer til fossilselskaber
LB Forsikring	Udbyder ikke erhvervsforsikringer
PFA	Udbyder ikke erhvervsforsikringer

Ikke at ville oplyse hvilke specifikke sekskaber, man forsikrer, kan være forståeligt. Men AnsvarligFremtid er af den opfattelse, at det må betragtes som problematisk end ikke at ville oplyse, hvorvidt forsikringssekskaberne i det hele taget forsikrer fossilselskaber. Dels kan det – potentielt – læses som et udtryk for at forsikringssekskaberne forsøger at skjule, hvilke typer af aktiviteter de er med til at understøtte. Og dels er det med til at hindre en dialog omkring, hvilke krav der er mest fornuftige at stille i forhold til forsikring af fossilselskaber. Dernæst må det i dag generelt betragtes som problematisk fortsat at forsikre fossilselskaber uden at stille modkrav om, at de givne sekskaber eller projekter ikke indenfor en fastsat tidsramme udvikler en Paris-kompatibel udfasningsplan – i tråd med IEA's 1,5-gradsscenario. Ligeledes bør der stilles krav til at transport af gas – særligt via rørledninger men også som LNG – hurtigt udvikler Paris-kompatible omstillings- og udfasningsplaner. Transport af kul og olie vil i nogle tilfælde muligvis give færre omkostningsfulde lock-in problemer, men også her vil det være relevant at stille krav om, at sekskaberne

præsenterer Paris-kompatible forretningsplaner. Såfremt verdens lande og virksomheder lever op til målene fra Paris-aftalen, vil de fleste af selskaberne i de førnævnte kategorier få svært ved at overleve, hvis ikke de har nogle udbyggede omstillingsplaner. Potentielle risici, for at forsikringsselskabernes kunder går konkurs, kan ikke være i forsikringsselskabernes interesse – dels vil de i nogle tilfælde skulle dække tab, dels vil de miste kunder. Forsikringsselskaberne bør derfor stille krav om Paris-kompatible omstillingsplaner både for klimaets og for forsikringsselskabernes egen skyld.

Det bør desuden nævnes, at enkelte forsikringsselskaber skriver, at deres forsikringer af fossile aktiviteter kun drejer sig om en lille del af deres samlede forsikringsudbud, men et sådant argument er desværre på ingen måde en garanti for, at de fossilselskaber, de forsikrer, har en Paris-kompatibel omstillingsplan. Derfor bør forsikringsselskaberne altid stille krav om Paris-kompatibilitet, uanset hvor stor eller lille en del af forsikringsselskabets samlede aktiviteter den pågældende forsikringsaftale med et fossilselskab udgør.

Endvidere oplyser kun ét af forsikringsselskaberne, at de har en politik for, hvilke kriterier de stiller for at forsikre fossilselskaber. For de fire af forsikringsselskaberne – ”danmark”, GF, LB Forsikring og PFA – som ikke udbyder erhvervsforsikringer af den type og/eller i den skala, giver det ikke mening at formulere sådanne politikker. If oplyser, at de selskaber, If forsikrer, skal leve op til FN’s Global Compact principper. Mens det er fint, at If har formuleret en politik for, hvilke selskaber de ikke vil forsikre, så er Global Compact principperne desværre meget bredt og vagt formuleret. AnsvarligFremtid mener desværre ikke, at disse principper anviser konkrete målestokke for, hvorvidt et fossilselskabs forretningsmodel er kompatibel med Paris-aftalens mål. Topdanmark oplyser, at de er i gang med at definere ESG-principper for deres indtegning af kunder. Det er positivt, at Topdanmark er i gang med at udvikle sådanne principper, men AnsvarligFremtid påpeger samtidig, at særligt overfor fossilselskaber er det nødvendigt at fastsætte klare, specifikke kriterier. AnsvarligFremtid opfordrer derfor både If, Topdanmark og de øvrige forsikringsselskaber, som udbyder erhvervsforsikringer – Tryg, Codan, Gjensidige og Alm. Brand – til at implementere en Paris-kompatibel politik for, hvilke fossile aktiviteter de vil forsikre, med hvilke kriterier og med hvilke deadlines. AnsvarligFremtid opfordrer til at implementere de i indledningen præsenterede politikker eller selv at formulere tilsvarende politikker – men i så fald gøre det tydeligt hvorfor de vælger sine egne politikker, og ikke de her præsenterede anbefalinger.

Notatet er udarbejdet af AnsvarligFremtid ved Johannes Lundberg og Stine Thougard. Notatet har været rundsendt til kommentering for faktuelle og uddybende oplysninger blandt alle ti deltagende forsikringsselskaber, hvorpå en række rettelser er indføjjet. AnsvarligFremtid har alene ansvaret for tolkning af oplysningerne. Notatet er offentliggjort marts 2022.

Bilag

A. Forsikringssekskabernes uddybende bemærkninger

“danmark”

Sygeforsikringen "danmark" ønsker at leve op til Parisaftalen gennem investeringer og har indarbejdet målsætningen i den investeringspolitik, som bestyrelsen har fastlagt.

Sygeforsikringen "danmark" har valgt at investere gennem eksterne kapitalforvaltere, der alle investerer ansvarligt, inkluderer ESG i investeringsprocessen og har en målsætning om at leve op til Parisaftalen.

Sygeforsikringen "danmark" holder løbende møder med de eksterne kapitalforvaltere, hvor ansvarlige investeringer er et fast diskussionspunkt. Herudover drøftes forhold vedrørende ansvarlige investeringer ad hoc ved møder og telefonsamtaler.

Sygeforsikringen "danmark" er af den klare opfattelse, at alle eksterne kapitalforvaltere arbejder både seriøst med ansvarlige investeringer – herunder fossile investeringer – og prioriterer at arbejde mod løsninger ved både stemmeafgivelse og internationalt samarbejde såsom Climate Action 100+.

Sygeforsikringen "danmark" kan i sammenhæng med Ansvarlig Fremtids notat konkludere, at Ansvarlig Fremtid og Sygeforsikringen "danmark"s anvendte eksterne kapitalforvaltere i nogle tilfælde kan have forskellige opfattelser af, hvordan klimaudfordringen løses bedst muligt. Således oplever Sygeforsikringen "danmark", at de eksterne kapitalforvaltere fremfører seriøse og velovervejede begrundelser til de adspurgte stemmeafgivelser.

Samlet vurderer Sygeforsikringen "danmark", at de anvendte kapitalforvaltere investerer efter Parisaftalens målsætninger.

GF Forsikring

I GF Forsikring er ansvarlighed og bæredygtighed en integreret del af vores investeringsaktiviteter. Vi stiller således krav til vores eksterne forvaltere (investeringsforeninger) om efterlevelse af ESG-kriterierne, og vi følger op på efterlevelsen af disse krav.

AnsvarligFremtid giver i dette notat GF Forsikring en enkelt rød bedømmelse, fordi vi – via vores eksterne forvalter – har stemt for Totals klimaplan. Vi vil derfor i det følgende redegøre nærmere for vores stillingtagen:

Vores eksterne forvalter er enig i en del af Ansvarlig Fremtids pointer, og Totals omstillingsplan skal følges op med yderligere tiltag. Som resultat af dialogen, der er udført i Climate Action 100+, har Total over de seneste to år rykket sig betragteligt, herunder bl.a. ved at gå ud af tre store olie-lobbyorganisationer (American Fuel & Petrochemical Manufacturers, Canadian Association of Petroleum Producers og American Petroleum Institute). Selskabet besluttede at fremlægge sin plan for klimaomstilling ved generalforsamlingen i 2021, hvilket de ledende 'engagers' fra Climate Action 100+ støttede.

Climate Action 100+ giver ikke anbefalinger til, hvordan de deltagende investorer bør stemme, men er overordnet opmuntrende overfor Totals fremskridt de seneste år. Vi følger selskabet tæt og ser frem til at se vurderingen i det kommende Net Zero Company Benchmark, hvilket vil bidrage til vores fremtidige klimarelaterede beslutninger, der sættes til afstemning blandt aktionærene.

IF

In October 2021, If committed to the Science Based Targets initiative. The Science Based Targets initiative (SBTi) is a partnership between CDP, the United Nations Global Compact (UNGC), World Resources Institute (WRI) and the World Wide Fund for Nature (WWF). The SBTi drives ambitious climate action in the private sector by enabling companies to set science-based targets for the reduction of emissions. The initiative provides sector-specific guidance for companies to reduce greenhouse gas (GHG) emissions, helping to prevent the worst impacts of climate change and to future-proof business growth. Targets are considered to be “science-based” if they are in line with what the latest climate science deems necessary to meet the goals of the Paris Agreement. Following this commitment, If now has 24 months to develop targets, to submit targets for validation (the SBTi must approve submitted targets) and to communicate targets. All targets must cover a minimum of five years and a maximum of 15 years from the date the target is submitted to the SBTi.

If is a financial institution and will follow the sector-specific guidelines for the financial sector. If's investment portfolio of about SEK 120 billion represents a majority of If's total greenhouse gas emissions, and If will set targets for aligning the investment activities with the Paris Agreement. If will also set targets for our claims handling, although this is not a requirement, since claims represent a substantial proportion of If's total emissions. We purchase goods and services worth more than SEK 16 billion in claims every year, and we think we can make an important difference by requiring and supporting our claims contractors to work ambitiously on sustainability – e.g. by reducing material use, by repairing and reusing instead of using new parts, and by recycling. If will also develop targets for company vehicles, offices (energy and electricity use, waste, office supplies, water and IT) and business travel. These emissions represent a relatively small proportion of our total emissions, compared to investments and claims, but we must and will also continue to do everything we can to reduce these emissions.

LB Forsikring

I LB Forsikring ønsker vi i endnu højere grad at investere fremtidssikkert. Vi vil bidrage til den grønne omstilling med vores investeringer, og til de internationale klimaambitioner som Paris-aftalen og FN's Verdensmål. Vi har derfor udarbejdet en strategi, der sætter en tydelig retning for LB Forsikrings investeringer frem mod 2030, se mere her https://www.lbforsikring.dk/om-lb-forsikring/investeringer/klima_og_miljo

Tak for at sætte fokus på investerings- og forsikringsstrategier og klimarelaterede risici og muligheder.

PFA

PFA støtter op om transparens ift. vores og pensionsbranchens indsatser inden for klimadagsordenen. Omkring stemmeafgivelse på generalforsamlinger i 2021 er vores svar uændret, ift. da PFA deltog i Ansvarlig Fremtids identisk undersøgelse af pensionselskaber i sommeren 2021 [[Notat om danske pensionsselskabers stemmeafgivelser på udvalgte generalforsamlinger 2021](#)].

Sidste år var det positivt at Shell og TotalEnergies, som de første olieselskaber, lagde klimatransitionsplaner til afstemning på deres respektive generalforsamlinger og at planerne var målrettet Paris-aftalen. Vi forventer at selskaberne også bringer deres planer frem til afstemning på fremtidige generalforsamlinger, hvorunder handlingerne skal blive tydeligere. Vi har fortsat en direkte dialog med selskaberne og følger udvikling og fremskridt på klimatransitionen tæt.

Topdanmark

Topdanmark er i gang med at definere ESG-principper for vores indtegning af kunder. Det betyder, at vi integrerer ESG-kriterier i vores risikovurdering og på den baggrund kan der ud fra en samlet betragtning være sektorer, som vi ikke ønsker at forsikre. Det betyder ligeledes, at vi som udgangspunkt fremover vil ESG-screene kunder af en vis størrelse, bl.a. i forhold til principperne under FN Global Compact.

Tryg

I januar 2021 lancerede Tryg ny opdateret Corporate Responsibility strategi, herunder også strategi for ansvarlig investering. I Tryg ønsker vi i høj grad af fremme bæredygtig adfærd. Derfor er vores tilgang til investeringer også udøvelse af aktivt ejerskab for herigennem at fremme bæredygtig adfærd og den grønne omstilling.

Vi udvælger eksterne forvaltere, som er ansvarlige investorer, og som ønsker at bidrage positivt til bæredygtighed. Vi kræver, at alle vores forvaltere skal være aktive ejere ved a) at gå i dialog med selskaber om at forbedre deres bæredygtighed og b) stemme på generalforsamlinger. Særligt i relation til klima-hensyn indgår vores forvaltere i investornetværk, som arbejder på at få selskaber til at bidrage til Paris-aftalens målsætning om at begrænse temperatur-stigninger (så som Climate Action 100+ og IIGCC). Vi mener, vi bedst kan påvirke selskaber i en mere bæredygtig retning ved at være aktive ejere, og frasalg skal bruges som en sidste udvej, hvis ikke det er muligt at gøre fremskridt. Det viser sig både effektivt (se fx ClimateAction 100+ statusrapporter) og anses for at være "best practice" inden for UN PRI.

Vi har sat helt konkrete mål for vores eksterne forvaltere:

- De skal være UN PRI signatories
- Opnå en min. gennemsnit rating på B
- Stemme på min. 90 % af generalforsamlinger

Resultaterne for 2020 kan I se nedenfor (offentliggjort i Corporate Responsibility rapportern)

Responsible investment statistics	
External manager statistics	2020
Percentage of UN PRI Signatories	100%
Average manager score for <i>Strategy & Governance</i>	A+
Average manager score for <i>Listed Equity – Incorporation</i>	A+
Average manager score for <i>Listed Equity – Active Ownership</i>	A+
Active Ownership statistics	
Voting percentage for equity portfolio	91.9%
Percentage of For votes (of proposals put to the vote)	87.3%
Percentage of Against votes (of proposals put to the vote)	10.5%
Percentage of Abstain votes (of proposals put to the vote)	2.2%

Derudover har vi sat konkrete klimamålsætninger for vores investeringer

- Vi skal reducere CO2-intensiteten i vores aktieportefølje med min 50 % i 2030
- Fossilproducerende selskaber uden en strategi for den grønne omstilling i 2023, vil vi begynder at frasælge, så vi ikke ejer selskaber, der producerer fossile brændsler i 2030.

I Tryg arbejder vi intensivt på at integrere bæredygtighed i hele vores forretning. Fokus har i første omgang været på vores investeringer og leverandørkæde, men vi er nu også så småt begyndt at tage bæredygtighedsdialogen med kunder for at fremme den grønne omstilling derigennem. Som med vores investeringer og leverandører, vil vi altid indlede en dialog med kunden om tiltag, der skal fremme bæredygtig adfærd, og en opsigelse vil være absolut sidste udvej. Vi kan af fortrolighedshensyn ikke offentliggøre kundenavne.

B. Rundspørge sendt til forsikringsselskaberne

Kære XX

Som opfølgning på AnsvarligFremtids tidligere rundspørger, [senest 2019-2020](#), ønsker vi at afdække hvordan danske forsikringsselskaber i 2021 gennem deres investerings- og forsikringsstrategier forholder sig til klimarelaterede konsekvenser og risici. Vi tillader os derfor at fremsende nogle spørgsmål, som vi vil bede jer besvare.

Vi vil gerne modtage besvarelsenerne senest mandag den 8. november.

AnsvarligFremtid vil på baggrund af de modtagne svar udfærdige et notat om besvarelsenerne, som vil blive sendt til de forsikringsselskaber som indgår i rundspørgeren. Her er det muligt at kommentere oplysningerne inden notatet sendes ud som en pressemeddelelse og offentliggøres på vores [hjemmeside](#).

Rundspørgeren henvender sig til de 10 største skadesforsikringsselskaber.

Vi vil være glade for en bekræftelse af, at du har modtaget denne mail.

Spørgsmål 1-7. Aktivt ejerskab via stemmeafgivelse på selskabers generalforsamlinger

En række danske forsikringsselskaber har bekendtgjort, at aktivt ejerskab fx udført ved stemmeafgivelse på generalforsamlinger er en vigtig og effektiv måde at sikre at selskaberne omlægger deres forretningsmodel. En omlægning, der skal sikre at selskaberne blive mere CO2-neutrale og dermed blive forenelig med fremtidens lavemissions-samfund og understøtte Paris-aftalen. I den sammenhæng har vi udvalgt nogle få, men særligt vigtige klimarelaterede resolutioner på generalforsamlingerne i foråret 2021. Vi vil derfor bede jer oplyse om XX's stemmeafgivelse på udvalgte resolutioner på disse 7 selskabers generalforsamlinger. Jeres svar bedes indsættes direkte i vedhæftede svarark i kolonnerne i, j, k, og l. Spørgsmålene omhandler alle jeres aktieinvesteringer, både dem I selv forvalter og investeringer forvaltet af andre på jeres vegne fx af eksterne porteføljeforvaltere.

Spørgsmål 8-10. Forsikring af fossilselskaber

Disse spørgsmål vedrører XX's forsikring af fossil- og fossilrelaterede selskaber (defineret som selskaber involveret i udvinding, transport eller afbrænding af kul, olie eller gas).

Jeres svar bedes indsættes direkte i svararket.

Spørgsmål 11. Politik for Paris-kompatible forsikringer

Har XX en politik for krav om Paris-kompatibilitet hos de fossil- og fossilrelaterede selskaber (defineret som selskaber involveret i udvinding, transport eller afbrænding af kul, olie eller gas) som I forsikrer? Igen beder vi om at svaret indsættes direkte i svararket.

En politik for Paris-kompatibilitet bør som minimum definere, hvordan forsikringspolitikken overholder Paris-aftalens mål. Under hensyntagen til scenarierne i [IPCC's 1.5-rapport](#) og/eller [IEA's konklusion](#) om, at “Beyond projects already committed as of 2021, there are no new oil and gas fields approved for development in our pathway [to reach net zero by 2050], and no new coal mines or mine extensions are required.” Som inspiration vil vi gerne dele [Insure Our Futures forslag](#) til en konsistent klimarelateret forsikringspolitik:

- Immediately cease insuring new and expanded coal, oil, and gas projects
- Immediately cease insuring coal companies, unless they have a coal exit plan that commits to close all coal-related assets by 2030 in EU/OECD countries and by 2040 globally
- Phase out, in line with a 1.5°C pathway, insurance for oil and gas companies

Bemærkninger

I tillæg til de 11 spørgsmål, så giver vi XX mulighed for at tilføje nogle bemærkninger til besvarelsene. Bemærkningerne vil indgå uredigeret i det færdige notat som en del af et appendix. Af pladshensyn, så vil kommentarerne dog maksimalt kunne fylde 2000 anslag (alt derudover bliver slettet). Bemærkningerne kan indsættes direkte i svararket, eller blot fremsendes i en email.

Vi håber meget på jeres bidrag til vores rundspørge, og vi står naturligvis til rådighed til at besvare spørgsmål.

De bedste hilsner

Johannes og Stine